

Ochrana měkkých cílů

16. 4. 2020

Důležité dokumenty

- Bezpečnostní standard k ochraně měkkých cílů (ČSN 73 4400 Prevence kriminality - řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení).
- Metodika – základy ochrany měkkých cílů
- Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020
- Nonstop HOTLINE 800 255 255
- Memorandum o spolupráci při zajišťování bezpečnosti židovských institucí
- Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám MV
- Strategie České republiky pro boj proti terorismu
- Systém vyhlašování stupňů ohrožení terorismem

Legislativa

- Neexistuje žádná zvláštní norma řešící specificky ochranu měkkých cílů
- Právní prostředí ochrany měkkých cílů je v současné době v ČR prakticky shodné s právním prostředím platícím pro všechny soukromé fyzické i právnické osoby a další organizace, které mají potřebu se zabezpečit proti závažnému protiprávnímu jednání
- Ochrana měkkých cílů tak probíhá na základě zejména vlastnických či užívacích práv „pána domu“, který obecně rozhoduje o tom, co a jaký režim chování lidí bude platit v jím vlastněné (užívané) nemovitosti či jím pořádané akci.
- Za tím účelem je oprávněn stanovit podmínky pobytu v daném prostoru a při jejich nedodržování dané osoby vykázat z místa, v závažném případě i za využití svépomocného jednání. Zpravidla se jedná o zveřejněné informace jako je například návštěvní řád, bezpečnostní pokyny pořadatele akce a podobně.
- Krajní nouze, nutná obrana, svépomoc atd.

Ochrana měkkých cílů

- místa s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům, která jsou pro tuto svou charakteristiku vybírány jako cíl takovýchto útoků, typicky útoků teroristických.
- hard targets, tvrdé cíle, kterými jsou dobře chráněné a střežené objekty útoků (např. některé státní objekty, vojenské objekty, objekty dalších bezpečnostních složek, ale i některé dobře chráněné či střežené nestátní či komerční objekty).
- Dobrovolná opatření nad rámec systému ochrany veřejného pořádku
- Zpravidla spojováno s terorismem

Typy měkkých cílů

- školská zařízení, koleje, menzy, knihovny,
- církevní památky a místa určená k uctívání,
- nákupní centra, tržiště a obchodní komplexy
- kina, divadla, koncertní sály, zábavní centra
- shromáždění, průvody, demonstrace
- bary, kluby, diskotéky, restaurace a hotely
- parky a náměstí
- turistické památky a zajímavosti, muzea, galerie
- sportovní haly a stadióny
- významné dopravní uzly, vlaková a autobusová nádraží, letištní terminály
- nemocnice, polikliniky a další zdravotnická zařízení
- veřejná shromáždění, průvody, poutě - kulturní, sportovní, náboženské a další akce - komunitní centra

Možnosti napadení MC

- MC jako cíl útoku vs. MC jako druhotný cíl
- Organizovaný útok vs. duševně narušený jedinec
- Typy útoků:
 - Útok výbušninou
 - Sebevražedný útok výbušninou
 - Výbušnina v poštovní zásilce
 - Výbušnina v zaparkovaném vozidle
 - Nájezd vozidla s výbušninou se sebevražedným útočníkem
 - Žhářský útok
 - Útok střelnou zbraní
 - Braní rukojmí
 - Napadení chladnou zbraní
 - Napadení měkkého cíle davem
 - Útok nájezdem vozidla

Základní charakteristiky útoku

- nepřesné prvotní vyhodnocení situace
- Nutná reakce bez ohledu na nejasnost situace
- Častá koordinace simultánnost útoků
- Útoky bývají často bombové
- Útočníci jdou cestou nejmenšího odporu
- Útočníci mívají změněné vnímání reality

Bezpečnostní systém organizace

Tvorba bezpečnostního systému

- bezpečnost organizace je chápána jako **systém**
- tvorba a zajišťování bezpečnosti je **souhrn procesů probíhajících v organizaci**
- **zahrnuje procesy prováděné organizací, které vedou k trvale udržitelné bezpečnosti organizace, jejích produktů a oprávněných zájmů.**

model PDCA.

- **Plánuj**
 - Ustanovení bezpečnostní politiky organizace, stanovení reálných cílů, určení procesů a postupů v oblasti bezpečnosti tak, aby bylo dosaženo požadovaných výsledků v souladu s celkovou politikou, cíli a možnostmi organizace
- **Dělej**
 - Zavedení a realizace (provozování) procesů a postupů v bezpečnostní oblasti (stanovení organizace, struktury, vyčlenění sil a prostředků, stanovení zásad a způsobu jejich činnosti, stanovení způsobů a forem kontroly a provádění všech těchto činností)
- **Kontroluj**
 - Trvalé monitorování (kontrola) dosaženého stavu a porovnání s cílovými požadavky bezpečnosti
- **Jednej**
 - Přijímání opatření k nápravě a stanovení preventivních opatření založených na výsledcích monitorování a stanovení opatření k trvalému zlepšování bezpečnosti

Bezpečnostní politika organizace

- základní prvek vrcholového vedení organizace pro zajištění bezpečnosti.
- dokument vyjadřující zaměření a aktivní podíl vedení a zainteresovaných zaměstnanců na realizaci bezpečnosti organizace
- musí vycházet z hlavních a specifických rysů organizace a její činnosti, zájmů, struktury, umístění, použitých technologií atd. – **nesmí být odtržena od reality a ekonomických možností !!!**
- zahrnuje rámec pro stanovení cílů bezpečnosti organizace, hlavní zaměření managementu a rámec činností týkajících se bezpečnosti,
- bere v úvahu požadavky týkající se činnosti organizace, zákonné a regulatorní požadavky včetně smluvních,
- vytváří potřebné vazby, strukturu řízení bezpečnosti (organizace) a definuje procesy týkající se bezpečnosti.

Bezpečnostní projekt

Bezpečnostní projekt

Bezpečnostní projekt je základní dokument obsahující souhrn opatření, které je třeba provést k dosažení požadované bezpečnosti organizace (nebo její části).

Bezpečnostní projekt je dokumentem podléhajícím příslušnému stupni ochrany, musí být formálně zhotoven a musí s ním být manipulováno v souladu se zásadami spisového řádu.

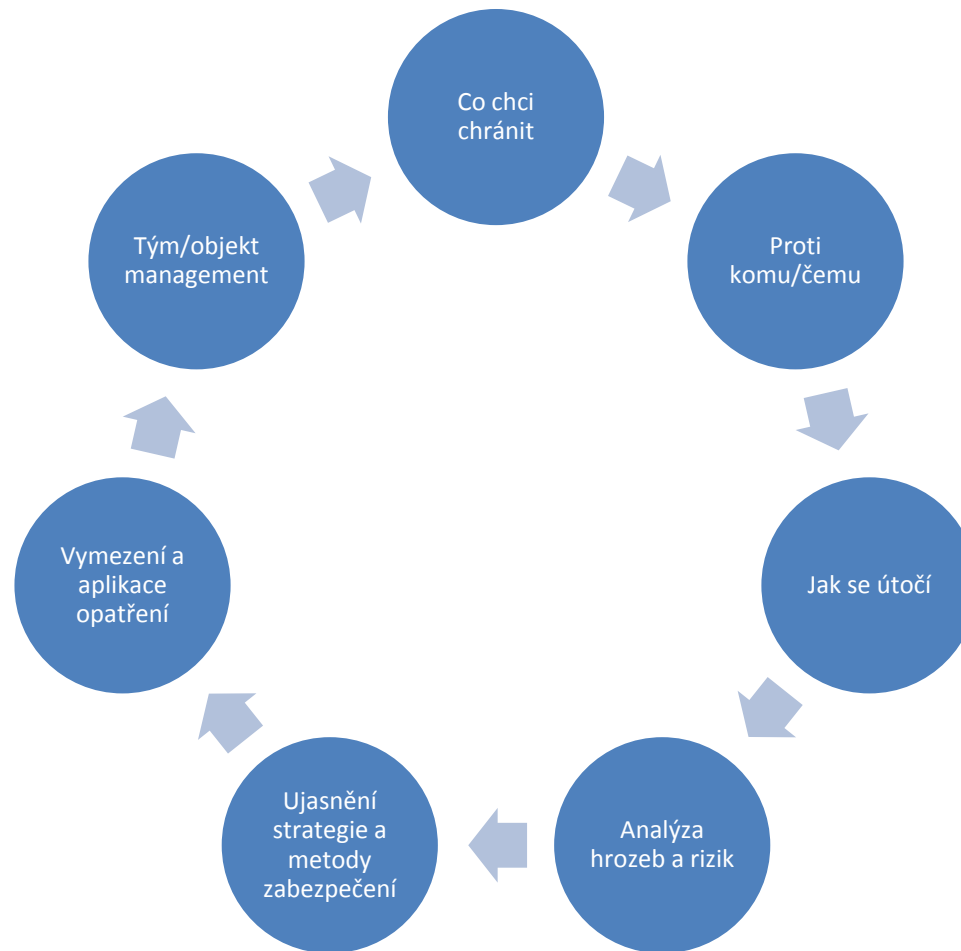
Obsahuje:

- **základní požadavky (cíle a rámec) na bezpečnost organizace (nebo její část),**
- **závěry z hodnocení rizik,**
- **návrh na zvládání rizik,**
- **návrh kontrolních mechanismů,**
- **ekonomickou náročnost,**
- **souhlas vrcholového vedení s jeho realizací.**

Etapy zpracování a obsah bezpečnostního projektu

- **Vymezení přístupu organizace – základní požadavky:**
 - stanovení cílů a celkového rámce řešení a úkolů s ohledem na zákony, normy, zájmy a možnosti organizace,
 - stanovení kritérií hodnocení a akceptace rizik – prohlášení o akceptaci rizik,
- **Závěry z hodnocení rizik:**
 - přehled aktiv a jejich vlastníků,
 - přehled vyhodnocených hrozeb,
 - analýza a vyhodnocení rizik včetně jejich dopadů na činnost organizace,
- **Návrhy na zvládnání rizik:**
 - aplikace vhodných řešení - akceptace, vyhnutí, přenesení nebo návrh opatření,
 - návrh opatření
 - změna organizace nebo struktury, vyčlenění sil a prostředků, stanovení odpovědnosti a pravomocí atd.
 - rámec a návrh činností prováděných vyčleněnými silami a prostředky v různých fázích realizace,
- **Návrh monitorovacích (kontrolních) mechanismů:**
 - struktura, síly a prostředky pro kontrolu, stanovení odpovědnosti a pravomocí a způsoby kontrolní činnosti, způsob vedení záznamů a evidence
- **Stanovení ekonomické náročnosti a odhad efektivity:**
 - odhad finančních nákladů,
 - odhad ostatních dopadů do ekonomiky a provozu organizace,
 - odhad efektivity,
- **Získání výslovného souhlasu vrcholového vedení s realizací navržených opatření.**

Bezpečnostní systém MC

Časová osa incidentů a bezpečnostních opatření

- Co udělat před výskytem incidentu
 - Preventivní opatření, která vedou k snížení pravděpodobnosti výskytu útoku, zvýšení rychlosti a intenzity reakce a omezení rozsahu následků a jejich rychlejší zmírnění
 - Nástroje odstrašení, které vedou útočníky k rozhodnutí nezvolit daný cíl
 - Asertivní komunikace vedoucí ke zklidnění situace a deeskalace konfliktu
- Co lze udělat v průběhu incidentu
 - Co nejrychlejší detekce nežádoucí činnosti či narušení chráněných zón pokud možno ještě dříve, než k útoku dojde
 - Okamžitá reakce bezpečnostních pracovníků nebo jiných členů bezpečnostního systému optimálně podle připraveného plánu
- Co udělat ke zmírnění dopadů, když incident proběhl
 - Postup podle připraveného koordinačního plánu pro management a jím definovaných priorit pro každou z fází po incidentu
 - Včasná obnova činnosti organizace

Časová osa incidentů a bezpečnostních opatření

- U některých útoků lze pracovat pouze s fázemi před a po útoku
- Okamžitá a účinná reakce je většinou pouze v silách profesionálních týmů, které jsou ale na místě incidentu zpravidla, když už útok proběhl nebo již nějakou dobu probíhá
- Možnosti vlastního personálu
 - Přivolat pomoc
 - Odklonit okolní provoz
 - Varovat okolí
 - Eliminace útočníka vlastními silami (Run-hide-fight)

Bezpečnostní prvky ochrany MC

- Fyzická bezpečnost
- Elektronické prostředky technické ochrany
- Mechanické prvky
- Volba bezpečnostních opatření
 - Atraktivita cíle
 - Otevřenost pro veřejnost
 - Bezpečnostní personál
 - Množství a koncentrace osob
 - Přítomnost policie
 - Přítomnost médií
 - Symboličnost cíle
 - reálné možnosti jeho zabezpečení
 - Organizační struktura
 - Zdroje a prostředky na bezpečnost
 - Schopnost identifikovat vlastní rizikové situace

Doporučené postupy

- Pravidelná školení neodborného personálu (prevence i řešení krizových událostí)

SITUACE	REAKCE
Panika nebo nejasněný incident	<ol style="list-style-type: none">1. Neřeš, co se přesně stalo, ale JEDNEJ!2. Kde je bezpečněji? Venku nebo vevnitř?3. Naviguj ostatní přítomné do bezpečného prostoru4. Dej o sobě vědět, kontaktuj nadřízeného
Verbální konflikt	<ol style="list-style-type: none">1. Uklidňuj! Projev zájem situaci řešit2. Informuj bezpečnostní personál
Fyzický konflikt nízké intenzity (např. rvačka)	<ol style="list-style-type: none">1. Informuj ostrahu nebo policii 1582. Snaž se izolovat ostatní, aby nebylo ohroženo více osob3. Velmi zvažuj vlastní zapojení s ohledem na poměr sil a své schopnosti na obranu sebe i druhého4. Pokud jsi sám ohrožen a nemůžeš utéct ani se schovat, bojuj!
Technická havárie (zborcení nosných konstrukcí apod.)	<ol style="list-style-type: none">1. Dbej na vlastní bezpečnost, situace se může dále zhoršit2. Informuj bezpečnostní personál3. Varuj a naviguj ostatní do bezpečného prostoru
Fyzický konflikt ozbrojený	<ol style="list-style-type: none">1. Utíkej pryč a varuj ostatní!2. Pokud nemůžeš utíkat, schovej se, lehni si a zamkni se!3. Pokud není jiná možnost, bojuj!
Hrozící výbuch	<ol style="list-style-type: none">1. Kryj se! Drž se pravidla – zeď je dobrá, sklo špatné.2. Varuj ostatní

Doporučené postupy

- Pokud dojde k mimořádné situaci, budou do okamžité reakce i následných opatření zapojeny s nejvyšší pravděpodobností základní složky IZS.
- Majitel/správce měkkého cíle, případně organizátor akce musí řešit
 - Opatření do příjezdu složek IZS (může být i 15 minut vzhledem k místu akce)
 - Interní komunikaci uvnitř organizace a další úkoly, které složky IZS řešit nebudou.
 - Do příjezdu složek IZS může přítomný personál pomoci tím, že:
 - Izoluje místo incidentu a zabrání přístupu dalších osob do nebezpečného prostoru.
 - Poskytne laickou první pomoc.
 - Bude navigovat lidi do bezpečí – podle situace uvnitř nebo vně objektu.
 - Pokud se jedná o akci na větším území, kde nemusí být hned zjevné, že někde došlo k bezpečnostnímu incidentu vyžadující mimořádný postup (např. maraton), mohou být pořadatelé využiti k odklonu trasy do předem ujasněných bezpečných prostor a k informování účastníků akce.
- Po příjezdu složek IZS se situace zpravidla uklidňuje a místní personál může pomoci tím, že bude:
 - navigovat složky IZS díky své místní znalosti
 - pomáhat udržet uzavřený / vyhrazený přístup do postižené oblasti
 - přesměřovat dotazy médií, účastníků a jejich příbuzných na štáb a tiskového mluvčího
 - pomáhat s evidencí zraněných
 - pomáhat s evidencí a organizací uložení opuštěných osobních věcí, věcí z opuštěných šaten apod.

Doporučené postupy

- Pro majitele objektu nebo organizátora akce je též důležité vědět, jaký je po incidentu stav vlastního personálu, zda jsou všichni v pořádku, případně kdo byl kam převezen záchrannou službou.
- Z toho důvodu je nutné:
 - Mít k dispozici neustále seznam personálu a jejich kontaktů a předem určeného zaměstnance, jehož úkolem bude zjistit jejich stav a ten průběžně aktualizovat.
 - Personál musí být v rámci bezpečnostního školení / briefingu poučen, koho v případě bezpečnostního incidentu kontaktovat, mít uložené kontaktní číslo, případně mít smluvené místo setkání pro případ, že by kontaktování po telefonu nebylo možné.

Detekce podezřelého chování

- je zaměřena na včasnou identifikaci sběru informací, testování bezpečnostního systému a přítomnosti útočníků ještě před zahájením útoku.
- Měkké cíle, pro které není hrozba teroristických útoků relevantní, může svou pozornost věnovat znakům spojených s aktivitou těsně před provedením útoku a přípravě reakce.
- vždy musí následovat i vhodná reakce. Reakce se výrazně liší podle schopností a možností daného bezpečnostního systému a také podle toho, jaké fázi útoku znaky odpovídají.

Standardizace bezpečnostních postupů

- režim vstupu osob do objektu, způsob jejich autorizace a kontroly
- režim vjezdu vozidel, způsob jejich autorizace a kontroly
- reakce v případě výhružného / obtěžujícího telefonátu
- reakce v případě nálezu podezřelého předmětu
- reakce v případě verbálního konfliktu/napadení
- reakce v případě agresivního incidentu (napadení či vyhrožování beze zbraně, bez smrtícího úmyslu)
- reakce v případě smrtícího útoku či vyhrožování
- procedura „lock down“ a „safe heaven“
- vytvoření tematického plánu zaškolení personálu v bezpečnostních postupech
- vytvoření vlastního koordinačního plánu pro management pro zmírnění dopadu po výskytu incidentu

Havarijní/koordinační/“krizový plán“

- Stanovení „krizového štábu“
- Systematické rozčlenění „krizového plánu“
- Definování priorit štábu a fází incidentu
- Specifikace úkolů pro jednotlivé členy štábu v jednotlivých fázích
- Stanovení evakuačního materiálu apod.
- Modelové nácviky

Činnost krizového štábu

ČASOVÁ PRIORITIZACE ÚKOLŮ				
	FÁZE 1	FÁZE 2	FÁZE 3	FÁZE 4
ČAS	0-15min	15min – 3hod	3 – 6hod	Dále
PRIORITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reakce v místě incidentu 2. Informování IZS 3. První pomoc 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koordinace se složkami IZS na místě 2. Ochrana ostatních aktivit 3. Zahájení řízení podle koordinačního plánu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilizace činnosti KŠ (logistika, zázemí) 2. Stav zraněných 3. Aktualizace informací o situaci 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co zítra? 2. Obnova týmu KŠ 3. Širší interní komunikace
ÚKOLY	<ul style="list-style-type: none"> - Izolování incidentu a prevence dalšího šíření - Pomoc zasaženým na místě - Aktivace štábu 	<ul style="list-style-type: none"> - Kooperace s IZS - Zjišťování informací o situaci - Info dovnitř organizace (interní) - Zabezpečení pozdějších a vzdálenějších aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelné briefy štábu - Info externí i interní je přesnější a po více kanálech 	<ul style="list-style-type: none"> - Psychologická podpora - Střídání členů KŠ

Obecná doporučení postupu při bezpečnostních incidentech

1. Přivolejte pomoc (tel. 158) – co nejdříve! Nezůstávejte v situaci sami.
2. Pokud máte podezření, že jde o vážný útok či jiný incident, musíte jednat okamžitě a dlouze stav neověřovat.
3. Pokud dostanete od policie, případně ostrahy varování s doporučením evakuovat, musíte reagovat okamžitě.
4. Počítejte s nedostatkem času. Pokud si to situace bude vyžadovat, buďte připraveni přijmout krajní a kreativní opatření - zejména při evakuaci. Nesvazujte se pravidly.
5. Pro každý bezpečnostní incident platí stejné pravidlo: musíte dostat lidi z dosahu problému.
6. K ochraně před explozí si zapamatujte: „zeď je dobrá, sklo je špatné“8 .
7. Nepřekombinovávejte, nefantazírujte o dalších možných nástrahách – to vás jen paralyzuje. Reagujte na to, co vidíte na 100%!9
8. Místo, kam se evakuuje, musí být bezpečnější než místo, odkud se evakuuje. Zodpovězte si otázku: Je bezpečněji vevnitř nebo venku?
9. Komunikujte, mluvte nahlas, říkejte, co děláte.
10. Kdykoli budete evakuovat, musíte dostat evakuované minimálně z dohledu od problému.

Doporučená reakce na výhružný telefonát v případě, že obdržíte výhružný telefonát

1. Zapište si ihned detaily rozhovoru.
2. Pokud se Vám zobrazuje číslo volajícího, zapište je.
3. Nikdy nezavěšujte! Snažte se volající/volajícího udržet na telefonu, ptejte se na detaily a sdělení si zapisujte.
4. Po dokončení hovoru informujte místní ostrahu.
5. Zvažte, zda byl volající důvěryhodný, zda obsahoval konkrétní informace či zda měl volající znalost místa. Pokud ano, iniciujte evakuaci podle svých procedur.
6. Informujte policii na tel.: 158.
7. Policii a jednotkám IZS asistujte. Pomoci můžete např. s vhodným informováním přítomných osob, zabráněním vstupu do objektu pracovními vchody apod.

Doporučená reakce na nález podezřelého předmětu

- nezapadá do rutiny místa,
- nemá zjevného majitele a
- vzhledem ke své velikosti a umístění by mohl v případě výbuchu ohrozit osoby v okolí. Postupujte následovně:
 - Informujte bezpečnostní personál.
 - Dohlédněte, aby nikdo s předmětem nehýbal ani se k němu nepřibližoval.
 - Pokuste se zjistit majitele. Ověřte, zda nepatří někomu v okolí. Využijte vnitřní rozhlas.
 - Pokud neznáte majitele, zajistěte, aby se v dostatečné vzdálenosti k předmětu nikdo nepřibližoval. Evakuujte (směrem od předmětu).
 - Informujte policii.
 - Pořídte záznam